

Ljubljana, 26. 8. 2018

IZJAVA ZA JAVNOST ZDRUŽENIH SLOVENSКИH USTVARJALCEV, ZNANSTVENIKOV IN PUBLICISTOV O PREDLOGU EU DIREKTIVE O ENOTNEM DIGITALNEM TRGU (DSM)

5. julija 2018 je Evropski parlament obravnaval predlog direktive o enotnem digitalnem trgu, vendar je bil zaradi agresivnega nasprotovanja določenih civilnih gibanj, internetnih gigantov in nekaterih političnih struj zavržen ter gre v ponovno obravnavo 12. septembra 2018.

Ker se nasprotniki direktive danes oglašajo s shodi po Evropi, želimo združeni slovenski ustvarjalci javnosti pojasniti, zakaj podpiramo direktivo. In ker se v javnosti ter medijih pojavlja veliko neresnic o vplivih direktive, bomo v petek, 31. avgusta, v sodelovanju z STA na to temo pripravili tudi okroglo mizo.

SLOVENSKI USTVARJALCI PODPIRAMO DSM DIREKTIVO, SAJ USTVARJA PRAVIČNEJŠE SPLETNO OKOLJE

DSM direktiva ureja uporabo glasbe, avdiovizualnih in knjižnih vsebin na portalih, ki dajejo javnosti na voljo vsebine, naložene s strani njihovih uporabnikov, obenem pa ureja tudi digitalno reprodukcijo v izobraževalnih ustanovah, za ustanove kulturne dediščine pravico do uporabe del, ki niso več na trgu, in določene digitalne pravice časopisnih založnikov.

YOUTUBE Z OGLASI SLUŽI NA RAČUN USTVARJALCEV, KI JIH NE PLAČUJE (VALUE GAP): SLOVENSKI USTVARJALCI ZA SVOJA DELA NA PLATFORMAH NE PREJEMAJO PLAČILA

Tako kot je plačevanje avtorskih pravic urejeno v založništvu, pri javnem predvajanju glasbe v lokalih in filmskih vsebin na elektronskih medijih, tako DSM direktiva ureja plačevanje avtorskih pravic na spletu, zato jo podpiramo.

Določeni ponudniki internetnih storitev, kot denimo Googlov YouTube, namreč izkoriščajo kreativne vsebine, tako da svojim uporabnikom dovolijo nalaganje vsebin (glasbe, filmov, knjig) na svoje strani, potem pa služijo s predvajanjem oglasov, ki si jih ogledajo ljubitelji teh vsebin na njihovih platformah.

Te platforme z "uporabniško naloženimi vsebinami" so postale največji ponudniki glasbenih, filmskih in literarnih storitev, vendar ustvarjalcev ne plačujejo pod pretvezo, da za vsebino, ki jo na njihove strani naložijo uporabniki, niso odgovorne. S tem imajo odločilno prednost pred plačljivimi AV ponudniki, kot sta denimo Apple in Deezer, ki za ponujene AV vsebine plačujejo avtorske pravice, saj se uporabniki raje odločajo za YouTube.

ZA UPORABNIKE SPLETA NE BO SPREMENB, PLAČEVALI BODO ZGOLJ PONUDNIKI FILMSKIH, GLASBENIH IN KNJIŽEVNIH STORITEV NA SPLETU

13. člen predloga direktive, ki sproža največ polemik, določa, da "naj ponudniki storitev informacijske družbe, ki hranijo in dajejo na voljo javnosti varovana dela, ki so jih naložili njihovi uporabniki, poskrbijo za učinkovite sporazume z imetniki pravic

za uporabo njihovih del", sicer pa naj tovrstna dela odstranijo s svojih platform, pri čemer ostajajo te storitve še vedno brezplačne za njihove odjemalce.

Tako obravnavo predvideva že Bernska konvencija, osnova varstva avtorskih del, ki so jo sprejele vse države sveta. Gre za temeljno načelo avtorskega prava, *izključnost* avtorske pravice, ki daje ustvarjalcu možnost, da rabo svojega dela, če presodi, da zanj ni pravično honoriran, tudi prepove.

S tega vidika je bojazen pred tako tako imenovanimi upload filtri povsem odveč, saj se ti že ves čas uporabljajo, ko gre za vsebine, ki jih ustvarjalci ne želijo objaviti na spletu.

DIREKTIVA NE OMEJUJE SVOBODE GOVORA ALI UVAJA CENZURE (UPLOADFILTER): NE GRE ZA MEME, LINKE DO VSEBIN, WIKIPEDIO ALI POLITIČNE KOMENTARJE

Zato je presenetljiv odziv nekaterih političnih in civilnih organizacij, ki sistematično in agresivno nastopajo proti direktivi s parolami v smislu "ukradli nam bodo internet" in #saveyourinternet, kot da bi šlo pri direktivi za omejevanje svobode govora ali celo cenzuro, ne pa za poskus regulative določenega segmenta človekovega delovanja.

Direktiva ne zadeva prosto dostopnih spletnih enciklopedij, kot je Wikipedia, satiričnega izražanja, kot so memi, političnih komentarjev posameznikov, sploh pa ne linkov oz. povezav do vsebin, kot bi radi predstavili nasprotniki direktive.

V tem smislu nas čudi tudi izid glasovanja slovenskih poslancev, ki so vsi razen enega glasovali proti predlogu oz. se vzdržali, četudi so se v preliminarnih posvetovanjih o prizadevanjih slovenskih in evropskih ustvarjalcev izrazili pozitivno.

Zaskrbnjuječe je tudi to, da je medijski odziv v Sloveniji odražal večinoma le stališča nasprotnikov predloga (še celo osrednje informativne oddaje TV SLO, ki bi morale odražati različna stališča v zvezi z aktualnim dogajanjem, so gostile le nasprotnike direktive, ki tudi sicer delujejo v korist velikih internetnih ponudnikov oziroma jih ti najemajo, da javno ščitijo njihove poslovne interese).

ZA SVOBODOMISELNIMI POBUDAMI DOLOČENIH GIBANJ STOJI KAPITAL INTERNETNIH GIGANTOV, KI SI ŽELIJO POCENI VSEBIN (GAFA IN BIG TECH)

Ponudniki glasbenih storitev in filmskega *streaminga* (vselej govorimo o legalnih platformah, direktiva ne ureja ilegalnega prenosa varovanih vsebin) si želijo čim nižjih stroškov, torej minimalnega plačila za uporabo in predvajanje AV del ter čim višji donos, ki ga na podlagi teh avtorskih del iztržijo s prodajo oglasov. Zato si želijo ohraniti status quo in preprečiti sprejem direktive.

Naprezanja nekaterih civilnih gibanj in določenih političnih struj lahko razumemo kot perfidno manipulacijo s strani internetnih gigantov, ki se jih je prijela kratica GAFA (Google, Amazon, Facebook, Apple) oz. Big Tech (tehnološki giganti).

Tehnološki giganti so tisti, ki finančno ali logistično podpirajo tako imenovane svobodomiselne politične in civilne pobude, ki se zavzemajo, da bi bilo na spletu vse

brezplačno. To vselej počnejo pod krinko grožnje, da bo v nasprotnem primeru svobode interneta konec.

NE NASEDAJMO MANIPULACIJI KAPITALA S CIVILNIMI GIBANJI: USTVARJALCI NE BI PODPRLI DIREKTIVE, ČE BI NAM TA OMEJEVALA DOSTOP DO NAŠEGA OBČINSTVA

Zato združeni slovenski ustvarjalci, ki skupaj zastopamo preko 10.000 filmarjev, glasbenikov, književnikov, gledališčnikov, znanstvenikov, likovnikov in novinarjev, pozivamo javnost, naj ne naseda demagogiji internetnih velikanov. Ti si skušajo oplemenititi in povečati dobiček s pomočjo nekaterih svobodomiselnih strank, ki jih zlorablajo kot svojo medijsko krinko, in na račun ustvarjalcev, ki jih s svojim enormnim kapitalom zlahka preglasijo. Samo eden od internetnih velikanov je za lobiranje proti direktivi porabil preko 30 milijonov evrov!

Ob tem tudi pozivamo medije, da prisluhnejo našim argumentom, saj so tudi novinarji sami žrtve neurejenih razmer na področju avtorskih pravic na spletu.

V ta namen združeni slovenski ustvarjalci v petek, 31. avgusta, ob 11h vabimo na okroglo mizo Slovenske tiskovne agencije (STA) v Klub Maximarket, kjer bomo javnosti in slovenskim evropskim poslancem predstavili prednosti, pa tudi nekatere slabosti direktive.

V debati bo sodeloval poročevalec direktive, **evropski poslanec Axel Voss**, tuji gostje iz združenj ustvarjalcev, predstavniki nasprotnikov direktive, povabljeni pa so tudi slovenski evropski poslanci. Želimo si, da bi se okrogle mize udeležili tudi številni mediji.

Podpisniki izjave za javnost:

ZIP, Združenje imetnikov pravic Slovenije

Društvo Filmski producenti Slovenije

Društvo slovenskih režiserjev

Združenje filmskih snemalcev Slovenije

Združenje fonogramske industrije Slovenije

Zveza sindikatov vseh glasbenikov Slovenije, Sindikata Glosa SKG

Društvo slovenskega animiranega filma

SiPA, združenje za zaščito interesov glasbenih založnikov

DNS, Društvo novinarjev Slovenije

AIPA, Zavod za uveljavljanje pravic avtorjev, izvajalcev in producentov avdiovizualnih del Slovenije, k.o.

IPF, Zavod za uveljavljanje pravic izvajalcev in proizvajalcev fonogramov Slovenije, k.o.

Združenje SAZAS k.o.

SAZOR, Slovenska avtorska in založniška organizacija za pravice reproduciranja, k.o.

ZAMP, Združenje avtorjev Slovenije, k.o.

KREATIVNA BAZA

